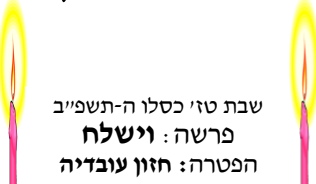

יוסף ורחל

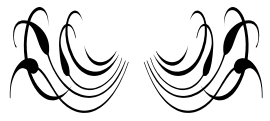
נערך ויוצא לאור ע"י "הספד יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "חוני המעל")
 העלו ל"ע" אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ז מר חשון התשע"ז

1975

מתפלל

שבת ט"ז כסלו ה-תשפ"ב
 פרשה: **וישלח**
 הפטרה: חזון עובדיה

הדלקת נרות - 16:16
צאת השבת - 17:09
ר"ת - 17:41

הדלקת נרות בשבת הבאה 16:14

ישב	ושלח
5:17	5:10
5:24	5:17
6:19	6:13
11:27	11:25
11:53	11:51
16:35	16:38

"התנחל שבת בלמוד תורה, ושגשג שבת"
 מספר "ארחות מרן"

* בדברים שאין בהם איסור דאורייתא, היתנה דעתנו של מרן זצוק"ל שאפשר לסמוך על המנהג להקל כשיטת הגאונים, ואילו לכתחלה, ומחמת כן היה נוהג לאכול במוצאי תעניות (מלבד במוצאי יום הכפורים) כעבור כעשרים דקות אחר שקיעת החמה, ואפילו במוצאי תשעה באב, וכן היה מורה להקל בטלטול מוקצה וכיוצא בזה אחר צאת הכוכבים לשיטת הגאונים.

העלון לרפואת חמי וחמיות שלום בר שמחה ומרים בת רחל מנשה בר דוד וברוריה הרוצה להקדיש את העלון או חלקו בטל... 052-5079555

"ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו"

"אומר לך כלל - כותב הרמב"ן - תבין אותו בכל הפרשיות הבאות בענין אברהם יצחק ויעקב, והוא ענין גדול הזכירוהו רבותינו בדרך קצרה, ואמרו כל מה שאירע לאבות סימן לבנים..." (יב, ה) ובפרשתנו כתב: "ויש בה עוד רמז לדורות, כי כל אשר אירע לאבינו עם עשו אחיו, יארע לנו תמיד עם בני עשו". יעקב אבינו לימדנו שבכל עת צרה הייב היהודי להכין עצמו לדורון לתפילה ולמלחמה. מה לו ליעקב, האיש התם יושב אוהלים, זה שיושב ולומד בבתי מדרשות להכין עצמו למלחמה בעשו? אכן, מאמצים רבים עשה יעקב לרצות את פני אחיו. 'אדוני' הוא מכנהו, אבל אחרי הפגישה מציע עשו: "נסעה ונלכה ואלכה לנגדך", 'אציגה נא עמך מן העם אשר אתי', ותשובת יעקב: "התחמקות", למרות ההבטחה האלוקית וכוונתו של יעקב להביא לסיום הסכסוך עם עשו, הוא מגלה במפגש עם עשו שהיה לאחר המאבק עם שרו של עשו, שלפי עומק הסכסוך השלום שיהיה הוא שלום הפזי שאין לו עתיד ואינו רציני. יעקב לא מוכן להתפשר עם ייעודו ותפקידו בשביל השלום. יעקב דוחה את השלום "עד אשר אבוא אל אדוני שעירה". יעקב לא בא שעירה. בניו יצטרכו להשלים לעתיד לבוא. ומתן, אומר המדרש (ב"ר עה) כשיעלו "מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו".

יעקב מלמד אותנו שבנוסף לדורון ותפילה צריך להתכונן למלחמה, ומי שאינו מוכן להילחם על זכותו להרות ובטחון לעולם לא יראה את השלום. השלום לא יכול להיות הפזי ועכשיו בכל מחיר. כנראה שהשלום האמיתי והמיוחל עדיין לא הגיע. העם היושב בציון יצטרך להכריע בין שתי אסכולות. בין שתי דעות עיקריות ולא בין רסיסי דעות - בין אלה המאמינים שיש לבוא עם דורון לאויב, גם אם הוא מתכונן למלחמה. בין אלה שעייפו ממלחמות וחושבים שאם נוותר אז נקבל את השלום, לבין אלה שמתעבים את המלחמה אבל נכונים להילחם כל עוד האויב לא מוכן להכיר בזכותנו לחיים שקטים בארצנו היחידה ובזכותנו לישב בארצנו בכל מקום בבטחה.

"על קידוש ה'" המשך

אבל המושל היה כולו נופת צופים. "שלמה, ידידי", פתח, "שמעך הולך לפניך כמי שיודע לתפור ג'לאביות מפוארות, הלא כן?"
 שלמה הנהן בראשו בשתיקה והמושל המשיך: "ובכן, עליך להכין ג'לאביה מפוארת במיוחד עבור אחד מאחייך, שמבקש להפוך למוסלמי נאמן. את תפירת הג'לאביה המפוארת עליך להשלים בתוך שלושה ימים בדיוק, שכן ברצוני להלביש בה את מסעוד. לרגל הפיכתו למוסלמי".
 שלמה ידע כי אין באפשרותו לסרב. הוא הנהן אפוא בראשו כמי שכפאן שד, השתחוה אפיים ארצה וסב על עקביו. בהגיעו אל ביתו, הסתגר בחדרו והחל עוסק בתפירת הג'לאביה, כשדמעות מסמאות את עיניו.
 במשך יומיים תמימים עסק שלמה בתפירת הג'לאביה, אולם דא עקא, כאשר הגיע אל החלק האחרון, אל תפירת הצווארון, החלו ידיו מרתתות כבעויות, עד שהחוט נשטט מקוף המחט.
 במשך רגעים ארוכים ניסה שלמה לייצב את אחיזתו במחט. הוא השחיל שוב את החוט וניסה לתפור, אבל הדבר היה למעלה מכוחותיו. הוא פשוט לא היה מסוגל להשלים את תפירת הגלימה שתפאר את אחד מאחיו, במעמד הנורא והאיום של נטישת דת אבותיו.
 דמעות זלגו מעיניו של שלמה. הוא ניסה שוב ושוב. אולם לשוא, המחט המרקדת בין אצבעותיו פצעה את בשרו, ונסינותיו הממושכים עלו בתוהו.
 השמש כבר שלחה שביבי אור ראשונים אל אופק המזרח. כאשר שלמה, עינו טרוטות, חש כי הוא עומד בפני צרה צרורה. הוא ידע כי אם לא ישלים את תפירת הג'לאביה בשעות הקרובות - עלול המושל לתלות אותו, בלא היסוס, בכיכר העיר.
 לפתע עלה רעיון במוחו. הוא אסף את הג'לאביה אל חיקו, יצא מביתו חרש והחיש את צעדיו בדרך המובילה אל ביתו של הגאון הקדוש רבי יעקב אבוחצירא. "רק הוא יוכל לחלצני, בסייעתא דשמיא. מן המיצר", לחש לעצמו.
 רבי יעקב קיבל את פניו של שלמה במאור פנים מהול בהבעת כאב וצער על מעמד המרת הדת שעתידי להתרחש בארמונו של המושל.
 אבל כאשר סיפר שלמה על מצוקתו ועל אי הצלחתו בהשלמת תפירת הג'לאביה, אורו לפתע עיניו של רבי יעקב. ניכר היה כי הוא צופן עמו סוד גדול.
 הוא התיישב אל השולחן. נטל פיסת נייר קטנה, טבל את קולמוסו בקסת הדיו ורשם כמה מילים על הנייר. אחר פיזר מעט חול על הדיו, להחיש את תהליך הייבוש, ולבסוף קיפל את הנייר ומסרו לידי החייט.
 "את הנייר הזה תשחיל בצווארון הג'לאביה", אמר קצרות.
 שלמה השחיל את הנייר בין קפלי הצווארון, השחיל את החוט בחור המחט וניסה בפעם המי יודע כמה.
 ובפעם הזאת, במפתיע או שלא, עלה הדבר בידו בנקל. בתוך רגעים ספורים הייתה הג'לאביה מוכנה ומוזמנת ללבישה.
 שעות היום חלפו במהירות, ובשעת בין הערביים הגיח מסעוד מפתח ביתו. יהודי המלאח הביט בו מרחוק, יורקים בתיעוב. אבל מסעוד לא חנן אותם במבט. הוא נלווה לחיילים שהמתינו לו ועלה עמהם אל ארמונו של המושל.
 שם, באולם המרווח, המתינו לו המושל ושריו, הקאדי הראשי של תאפיללת, ועוד מספר לא מבוטל של שיחיים נכבדים, שהוזמנו במיוחד על ידי המושל לחזות בטקס המרת הדת של מסעוד. החזן היהודי.

הודעות מרכז "Shai for Zion" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

שיעורי לווין

לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
 כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרש"צ ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"

העלון לרפואת והצלחת יוסי ביטון הבעלים של "אביזרי הגולן" וכל משפחתו ישלם ה' פעולו אמן

piko.net & more

"קטונתי מכל החסדים"

אמר רבותינו בתלמוד: תלמיד חכם צריך שיהא בו גאון אחד משמונה בשמינית (סוטה ה.).

והמפרשים כתבו על דרך רמז, "שמונה" - היינו פסוק שמיני, "שבשמינית" - זהו בפרשה שמינית שבבראשית, והיא פרשת וישלח, ובאותו פסוק כתוב: "קטונתי מכל החסדים" לרמז, כי האדם תמיד צריך להיות קטן ושפל בעיניו.

"קטונתי מכל החסדים ומכל האמת... הצילני נא מיד אויזי מיד עשוי"

יש לשאול, אם אמנם יעקב אבינו החשוב עצמו קטן, על יסוד מה הוא ביקש הצילני נא מיד אחי מיד עשו. ואם נאמר בגלל זכות אבות, והרי גם עשו יש לו זכות אבות?

ויש לומר, שאדרבה יעקב אבינו ביקש מהשם יתברך שיציל אותו מיד עשו, בזכות שמרגיש עצמו קטן. ואז לאחר שהשם יתברך יצילו יודה לו, ולא יאמר חלילה "כוחי ועוצם ידי", ובזכות הענה ביקש הצלה...

"הצילני נא מיד אויזי מיד עשוי"

לכאורה קשה הכפל של "מיד אחי מיד עשו", כי הלא אח אחד בלבד היה ליעקב שהוא עשו, ולמה כפל בקשתו?

יש לפרש, כי יעקב אבינו חשש שלא ימלט מאחד משני אופנים, האחד, פן יבוא עשו להלחם מלחמה גלויה על מנת להורגו. והשני, פן יתרצה עמו כלפי חוץ וינהג עמו כאח, וישב אתו בשלום ובשלוה ובקרבו ישים ארבו. ולכן ביקש רחמים על שני הענינים, הצילני נא "מיד אחי", לבל ינהג עמי באהדה ויחתור נגדי בסתר, ו"מיד עשו", היא המלחמה בגלוי...

"הצילני נא מיד אויזי מיד עשוי"

אפשר לומר שיעקב אבינו רמז בתפילתו, שהוא פוחד וירא מעשו שבא לקראתו על ענין הברכה שאמר לאביו "אנכי" עשו בכורך, ויהיה הכח ביד המקטרג לקטרג בשעת סכנה זו, שהוציא שקר מפיו חלילה.

"הצילני נא מיד אויזי מיד עשוי"

הקשה בעל "בית הלוי": מדוע נתיירא יעקב אחרי שהיתה לו הבטחה מאת ה' ואם נאמר שיעקב אבינו עמו טען יעקב לז' שאין הבטחה לצדיקים, מדוע טען יעקב לפני הקדוש ברוך הוא בהמשך דבריו: "ואתה אמרת היטב איטיב עמך" וכו', הרי זו אינה טענה כלל?

ויש לומר, שבאמת ידע שאין הבטחה לצדיקים, ומה שאמר "ואתה אמרת" וכו', מכוון ל"כי ירא אנכי אותי". כלומר, עיקר דאגתו ויראתו לא היתה על הרעה שעשו עלול לעשות לו

ולבנו, אלא עיקר יראתו היתה על כבוד שמים. הוא חשש שמא גרם החטא ועשו יהרג, וממילא לא יקויים רצון הבורא יתברך שהבטיח ואמר שייטיב לו ולורעו, ועל זה היה צערו. ולפי זה יתבאר הפסוק באופן זה: "כי ירא אנכי אותי פן יבוא" וכו', והרי אתה אמרת "היטב אטיב עמך" וכו', ואמירתך זו לא תוכל להתקיים אחרי שעשו יבוא ויכני אם על בנים. בדרך זו יש לפרש גם את כוונת הכתוב בפרשת וירא (בראשית יח, יט), שם נאמר על אברהם: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמריו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט, למען הביא ה' על אברהם את אשר דיבר עליו". אברהם יצוה את בניו לעשות צדקה ומשפט מתוך מטרה אחת והיא: קיום רצונו יתברך להטיב לבניו.

"כי ירא אנכי אותי פן יבוא והכני אם על בנים" יש לשאול, אם הכוונה שיכה אם על בנים, היה צריך לומר "והכה אם על בנים", ומדוע אמר "והכני"?

יש לומר, שהכוונה היא שאם יכה אם על בנים, הרי זה נחשב שהכה גם אותי, ולכך אמר "והכני"...

"לקח מן הבא בידו מנחה לעשוי אויזי"

לכאורה היה צריך יעקב לבחור את הצאן ואת הבקר ואת הגמלים שיהיו ממיטב הצאן, כיון שכוונתו היתה למצוא חן בעיני עשו אהיו, ומדוע לקח מן הבא לידיו?

יש לומר, שבכוונה תחילה מנע עצמו יעקב אבינו מלבחור ממיטב הצאן ולקח מן הבא בידו, כיון שלמד קל וחומר מן האבנים אשר שם מראשותיו, שהתחילו לדון אלו עם אלו "עלי יניח צדיק את ראשו", הרי שיש קדושה גם באבנים השייכים לסוג הדומם, על אחת כמה וכמה בעלי חיים, שבודאי שהם במדרגה יותר גבוהה מאבנים, ולכך לא מלאו לבו לבחור בהמות מיוחדות עבור עשו אלא לקח מן הבא בידו.

פירוש נוסף, על פי מה שכתב ה"דרכי משה" (יורה דעה ריש סימן לה) בזה הלשון: "מצאתי כתוב בשם הר"ר יהודה חסיד, שאמר שיש להעביר ולמשמש היד על גבי בהמה בעודה חיה, אם תשפיל לארץ תחת ידו ודאי כשרה, ואם לאו טריפה, ונתתי בו סימן "לב נשבר ונדכא אלקים לא תבזה וכו'", עד ושפל רוח להחיות".

וזהו שאמר כאן הכתוב "מן הבא בידו", דהיינו שנשארו בידו ולא השפילו לארץ. שיעקב העביר ידו עליהם, ואותם שנשמטו מידו והשפילו לארץ, עכבם לעצמו כי זהו סימן שהן כשרות, אבל אותן שנשארו עומדות תחת ידו, ולא נשמטו לארץ שלח לעשו.

אמרות יוסף ורחל

"המהנה הנשאר"
כאשר פורסמה הובניתו של היטלר ימה שמו להשמיר את עם ישראל. נכנס אחד מראשי ישיבת ראדיץ אל ההפצ היום, ושאל בדאגה, מה יעלה בגורלו של העם היהודי, לאחר שהצורך החליט למחות את זכרו מן העולם.
השיב ההפצ היום: זאת לא יוכל, אין ביכולת צוררני להשמיר את כל עם ישראל. שהרי נאמר: "אם יבוא עשו אל המהנה האחת והיהו - והיה המהנה הנשאר לפליטה".
שאל איש שידו: והיבן תהיה הפליטה?
ענה ההפצ היום: גם דבר זה נאמר "ובהר ציון תהיה פליטה" - בארץ ישראל תהיה ההצלה. וכך אכן היה - כשהתקרבו הגרמנים לארץ ישראל החלה תבוסתם.

הלכות יוסף ורחל

זמן תפלת מנחה וערבית, ונטילת ידיים קודם התפלה
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

זמן פלג המנחה

לפי המבואר לעיל (סעיף ו') שלדעת רבים מרבותינו הראשונים, לשיטת חכמים הסוברים שזמן תפלת המנחה עד הערב היינו עד צאת הכוכבים, יוצא אפוא שלשיטת רבי יהודה הסובר שזמן תפלת המנחה הוא עד פלג המנחה, ומאותה שעה מתחיל זמן תפלת ערבית, פלג המנחה היינו שעה ורבע (בשעות זמניות) קודם צאת הכוכבים.

ויש אומרים שזמן פלג המנחה היינו שעה ורבע (בשעות זמניות) קודם שקיעת החמה. ומאותה שעה מותר להתפלל תפלת ערבית. וכן דעת רבותינו הגאונים. והנהוגים כן יש להם על מה שיסמכו.

ומכל מקום מי שמתפלל אפילו לפעמים תפלת מנחה אחר שקיעת החמה בזמן בין השמשות, אין זה מן הראוי שיתפלל לפעמים ערבית שעה ורבע קודם השקיעה, שהרי הוא עושה שתי קולות הסותרות זו את זו לכל הדעות, ולכן ראוי להחמיר שלא יתחיל להתפלל ערבית אלא שעה ורבע קודם צאת הכוכבים.

ובדיעבד אם התפלל ערבית שעה ורבע קודם שקיעת החמה, אף על פי שמתפלל לפעמים מנחה אחר שקיעת החמה, יצא ידי חובה ואינו חוזר ומתפלל, וספק ברכות להקל.

תפלת מנחה במקום שהתפללו ערבית

בית כנסת שמתפללים שם הציבור ערבית מבעוד יום, ובא לשם יחיד שעדיין לא התפלל מנחה, רשאי להתפלל שם מנחה בשעה שמתפללים הציבור תפלת ערבית. ומכל מקום אם היה הדבר בערב שבת, וכבר קיבלו עליהם הציבור שבת, אינו רשאי להתפלל שם מנחה בפניהם באותה שעה, אלא יתפלל מנחה מחוץ לאותו בית כנסת.

תפלת מנחה אחר שענה "ברכו" של ערבית

מי שעדיין לא התפלל מנחה, ובא לבית הכנסת בשעה שהציבור מקדימים להתפלל ערבית, ושמע אותם אומרים "ברכו", אם היה הדבר בערב שבת לא יענה עמהם "ברוך ה' המבורך לעולם ועד", ואם ענה עמהם אינו רשאי להתפלל מנחה לאחר מכן, ויתפלל ערבית שתים של שבת, ותהיה השניה לתשלומי תפלת מנחה. ואפילו התנה בפירוש שאינו רוצה לקבל עליו שבת בענייתו אין הדבר מועיל.

ואם היה הדבר בימות החול, יענה "ברוך ה' המבורך לעולם ועד" עם הציבור אף לכתחלה, ורשאי להתפלל מנחה לאחר מכן.

עניית קדושה באמצע או אחר ערבית

מי שהתפלל ערבית מבעוד יום, ולאחר מכן שמע את הציבור אומרים קדושה של מנחה, צריך לענות עמהם. ואפילו אם התפלל ערבית בערב שבת מבעוד יום, ולאחר מכן שמע ציבור האומרים קדושה של מנחה של ערב שבת, עונה עמהם.

ואם היה מתפלל ערבית, וכשהגיע לימחיה המתים" שמע את הציבור אומרים "קדושה" של מנחה, לא יענה עמהם. והיינו בין למנהג הספרדים ובין למנהג האשכנזים.

תפלת מנחה עם ציבור המתפללים ערבית

מי שמתפלל שמונה עשרה של מנחה אחר פלג המנחה בבית הכנסת בשעה שהציבור מתפללים שם שמונה עשרה של ערבית, יש אומרים שנחשב הדבר לתפלה כציבור. ויש חולקים. ועיין עוד בזה להלן (סימן רלו סעיף כד).